

**Арнайы және инклюзивті білім берудің
«Үздік оқу-әдістемелік құрал» облыстық
конкурсының ережесі**

1. Жалпы ережелер

1.1. Бұл ереже ғылыми-әдістемелік қамтамасыз етуді жетілдіру бойынша «Үздік оқу-әдістемелік құрал» конкурсының (бұдан әрі – Конкурс) мақсатын, міндеттерін, негізгі кезеңдерін, ұйымдастыру және өткізу тәртібін анықтайды.

1.2. Конкурс білім берудің жаңартылған мазмұны аясында жалпы білім беретін және мектепке дейінгі ұйымдардың арнайы және инклюзивті білім беру педагогтерінің кәсіби шеберлігін арттыруға бағытталған.

1.3. Конкурстың ұйымдастырушысы – Білім беруді дамытудың инновациялық орталығы.

1.4. Конкурстың негізгі қағидалары: ақпараттың ашықтығы, қолжетімділігі, барлық қатысушылар үшін жағдайлардың теңдігі, шешім қабылдаудың алқалылығы болып табылады.

Конкурстың мақсаты: арнайы және инклюзивті білім беру ұйымдары педагогтерінің әдістемелік-дидактикалық құралдарын, оқу пәндерінің бейімделген бағдарламаларын құру бойынша үздік педагогикалық тәжірибелерді анықтау.

Конкурстың міндеттері:

- педагогтердің шығармашылық әлеуетін анықтау және қолдау;
- оқыту және тәрбиелеу практикасында жеке әзірлемелерді қолдану және пайдалануға мүмкіндік беру;
- шығармашылық қызметтің нәтижелерімен, педагогикалық идеялармен алмасу;
- озық педагогикалық тәжірибені анықтау және тарату.

II. Конкурс қатысушылары

2.1. Конкурсқа қатысу үшін жалпы білім беретін және мектепке дейінгі ұйымдардың арнайы және инклюзивті білім беру педагогтері шақырылады. Қатысушылардың жасы шектелмейді.

2.2. Педагогтің жазбаша жұмысының түпнұсқалығын тексеруден өткенін растайтын білім беру мекемесі басшысының қолы қойылған құжат (плагиатқа қарсы онлайн сервистердің кемінде 80%). Егер педагогтің жазбаша жұмысының өзіндік ерекшелігі 80%-дан кем болса, **E-portfolio** электрондық порталында конкурсқа қатысуға өтінім қабылданбайды.

2.3. Кем дегенде 3 рецензия (олардың бірі ғылыми қызметкер, қалғаны практик-мұғалімдер).

III. Конкурсты ұйымдастыру және өткізу

3.1. Конкурсты ұйымдастыру және өткізу үшін ұйымдастыру комитеті құрылады, оның міндетіне конкурс кезеңдерін өткізуде келісілген

іс-қимылдарды жүзеге асыру және конкурсқа ұсынылған материалдарды бағалау критерийлерін әзірлеу кіреді.

3.2. Ұйымдастыру комитеті конкурсты өткізу тәртібін, формасын, орны мен күнін анықтайды, қатысушылардың тізімін және қазылар алқасының құрамын бекітеді.

3.3. Ұйымдастыру комитетінің құрамына Білім беруді дамытудың инновациялық орталық өкілдері кіреді.

3.4. Конкурстың жұмыс тілдері: қазақ тілі, орыс тілі.

3.5. «Үздік оқу-әдістемелік құрал» байқауының басым бағыттары:

- «Сабақтың білім беру ортасы» (сабақ, оқу сабағы, білім беру бағдарламасы);

- «Түзету-дамытушылық оқыту»;

- «Психологиялық-педагогикалық диагностика: мәселелер, ізденістер, шешімдер»;

- «Білім тұлғаны әлеуметтендіру факторы ретінде».

3.6. Оқу-әдістемелік құралдарды әзірлеу кезінде мүмкіндіктері шектеулі балалардың білім алу қажеттіліктерін, тәрбиеленушілердің, олардың ата-аналарының мүдделері мен уәждерін ескеру қажет.

IV.Конкурсты өткізу тәртібі мен мерзімі

4.1.Конкурс екі кезеңде өткізіледі:

I кезең - аудандық (қалалық);

II кезең – облыстық;

III кезең - қорғау

4.2.Өткізу мерзімі:

- I кезең - аудандық (қалалық) кезең **2023 жылдың 3 сәуірінен - 20 сәуіріне дейін** өткізіледі. Қалалық және аудандық кезеңдердің жүлдегерлері арқылы өтінім, хаттама береді және материалдарды облыстық кезеңге **E-portfolio** электрондық порталына жүктейді. (2-қосымша).

- II кезең - **2023 жылғы 21 сәуірден - 3 мамыр** аралығында өткізіледі.

-III кезең - оқу-әдістемелік құрал қорғау және конкурстың қорытындысын шығару **2023 жылғы 11 мамырда** өткізіледі.

V.Конкурсқа қатысу тәртібі

5.1.Конкурсқа қатысушылар тек жеке орындалған жұмыстарды ұсына алады. **Командалық жұмыстар қарастырылмайды. Конкурсқа бұрын қорғалған жұмыстар жіберілмейді.**

5.2.Конкурстың басым бағыттарына сәйкес қатысушылардың жұмыстары келесі формаларда ұсынылуы мүмкін: оқу құралы, әдістемелік құрал, оқу-көрнекі құрал, әдістемелік ұсынымдар.

5.3.Рәсімдеуге қойылатын талаптар:

Шрифт - Times New Roman, өлшемі – 14, интервал – 1; жиектері: жоғарғы – 2, төменгі – 2, сол – 2, оң – 2.

5.4.Форма бойынша жасалмаған және кешігіп жіберілген материалдар қарауға жатпайды. Материалдар мәтіннің бірегейлігіне тексеріледі. Материалдардың авторлық құқықтары конкурс қатысушыларына қалады.

5.5.Конкурсты ұйымдастыру комитеті талаптарға сәйкес келмейтін жекелеген өтінімдерді қабылдамауға құқылы.

5.6.Конкурсты ұйымдастырушылар сараптамалық кеңес мүшелерінің бағаларын, бағалау кестелерін және барлық қатысушылардың толық рейтингін жария етпейді.

5.11.Конкурсқа жұмыс жібере отырып, қатысушы

- осы ереженің барлық тармақтарымен;
- жеке деректерді өңдеуге;
- Конкурстың барлық кезеңдері мен жаналықтары туралы ақпараттандыру үшін ақпараттық тарату алуға келісім білдіреді.

VI. Ұсынылатын материалдарды бағалау критерийлері

6.1. Бағалау критерийлері

1. Материалдардың Конкурстың мақсаттарына, міндеттері мен тақырыбына сәйкестігі.

2. Материалдың әлеуметтік маңыздылығы мен әдістемелік құндылығы.

3. Жұмыстың қисындылығы мен дәйектілігі.

4. Іс жүзінде іске асыру деңгейі.

5. Жаңашылдық дәрежесі, қызметтің өнімді тәсілдерін дамытуға бағыттылығы.

6. Әзірлеу құрылымының құралдарға қойылатын талаптарға сәйкестігі.

7. Материалдардың білім алушылардың ғылыми принциптеріне және жас ерекшеліктеріне сәйкестігі.

6.2.Әрбір критерий бойынша 0-ден 2 баллға дейін беріледі (іске асырылмаған (0 балл), ішінара іске асырылған (1 балл), толық іске асырылған (2 балл). Сөйлеушінің презентациялық біліктілік деңгейі жеке бағаланады – ең жоғары 2 балл.

6.3.Қатысушылардың сөз сөйлеу ұзақтығы, талқылауды қоса алғанда- 5-7 минут;

6.4.Материалдар талаптарға сәйкес рәсімделуі тиіс (3-қосымша).

VII. Қорытынды шығару және жеңімпаздарды марапаттау

7.1.Қазылар алқасының сараптамалық бағалаулары негізінде және оқу-әдістемелік құралды қорғау бойынша Конкурс жеңімпаздары анықталады.

7.2.Конкурс қорытындысы бойынша үздік жұмыстар Білім беруді дамытудың инновациялық орталығының сайтында жарияланады.

7.3. Конкурстың жеңімпаздары мен жүлдегерлері дипломдармен марапатталады.

7.4. Қазылар алқасының I орын үшін сараптамалық бағасы – 98-100% (20,5-21 балл), II орын – 83-97% (17,5-20 балл), III орын – 77-82% (16-17,2 балл) құрайды.

7.5. Қазылар алқасының сараптамалық бағалауынан өткен қатысушыларға 70-76% (14,7-16,9 балл) – конкурсқа қатысу туралы сертификаттар беріледі.

VIII. Байланыс деректері

8.1. Конкурс туралы барлық ақпарат icrov-pvl.gov.kz ББДИО сайтында жарияланады.

8.2. Байланыс телефоны: 8(7182)660242;

8.3. Жауапты тұлға: Бибинур Калауовна Сулейменова, Білім беруді дамытудың инновациялық орталығының әдіскері.

**«Үздік оқу-әдістемелік құрал» облыстық байқауына қатысуының
Өтінімі**

№	Автордың аты-жөні (толық)	Қала/аудан	Ұйым туралы мәлімет	Лауазымы	Оқу-әдістемелік құралның бағыты: - <i>«Сабақтың білім беру ортасы» (сабақ, оқу сабағы, білім беру бағдарламасы);</i> - <i>«Түзету-дамытушылық оқыту»;</i> - <i>«Психологиялық-педагогикалық диагностика: мәселелер, ізденістер, шешімдер»;</i> - <i>«Білім тұлғаны әлеуметтендіру факторы ретінде».</i> (бағытты көрсету)	Байланыс деректері (байланыс телефоны - вацап, email)

Педагогтердің оқу-әдістемелік материалдарына қойылатын талаптар

I. Оқыту (білім беру) бағдарламасы

Оқыту бағдарламасы келесілерге арналуы мүмкін:

- белгілі бір білім беру саласында білім алушылардың жалпыға бірдей білім беру іс-әрекетін қалыптастыру;

Оқыту бағдарламасы арналған:

- білім алушыларда белгілі бір білім беру саласында әмбебап оқу іс-әрекеттерін қалыптастыруға;

- білім алушылардың тұлғалық қасиеттерін, білім беру қызметіне уәждерін қалыптастыруға;

- білім алушылардың қабілеттерін, жеке қасиеттерін дамытуға.

Және де ұсынылған бағдарлама бір және бірнеше бағыттарына бағдарлануы мүмкін.

Білім беру бағдарламасының құрылымы келесі компоненттерден тұрады:

1. Титулдық парақта келесі мәлімет болуы керек:

- бағдарламаның авторы жұмыс істейтін немесе апробациядан өткен білім беру мекемесінің атауы (бірнеше мекеме қатысқан кезде олардың барлығы әліпбилік тәртіппен көрсетіледі);

- бағдарламаны қашан және кімнің бекіткені туралы мәлімет;

- бағдарламаның толық атауы;

- бағдарлама арналған контингенттің қысқаша сипаттамасы (түрі, жасы, жынысы және т. б.);

- бағдарламаны іске асырудың ықтимал мерзімі;

- бағдарлама авторы (немесе авторлық ұжым) туралы қысқаша мәлімет: тегі, лауазымы, санаты, білім беру мекемесінің атауы);

- білім беру мекемесі орналасқан елді мекеннің атауы.

2. Түсіндірме жазба мынадай ақпаратты қамтуы тиіс:

- бағдарламаның өзектілігін негіздеу (мәселелер көрсетілген, бағдарлама сол мәселелерді шешуге бағытталған (бұл ретте білім алушылардың белгілі бір контингенті немесе білім беру мекемесі үшін қазіргі уақытта өзекті болып табылатын барлық проблемалар ғана емес, оларды шешуге бағытталған ұсынылатын бағдарлама бағытталған олардың қайсысы ғана айқындалады; оларды толық немесе ішінара шешудегі оның рөлі сипатталады);

- бағдарламаның жаңалығын негіздеу, бағдарламадағы авторлық үлесін анықтау (жаңашылдық оқытудың жаңа тәсілдерінде, бірегей әдістер мен әдістемелерді таңдауда, сабақтарды ұйымдастырудың жаңа тәсілдерінде, бақылаудың жаңа нысандарында іске асырылуы мүмкін; автор міндетті түрде бағдарламаны іске асырудың мазмұнына немесе нысандарына өз үлесін ашуы тиіс; бағдарлама бөтен материалды құрастырмауы тиіс);

- бағдарламаның теориялық және әдістемелік негіздемесі (бағдарлама негізделетін теориялық тәсілдер мен тұжырымдамалар қысқаша сипатталады; негізгі ұғымдардың анықтамалары беріледі; әдістемелік құралдар мен әдістемелік тәсілдерді таңдау негізделеді; осы бағдарламаны дайындау және іске асыру үшін неге таңдалғаны түсіндіріледі);

- бағдарламаның мақсаты мен міндеттері (оқыту бағдарламаларының негізгі мақсаты оқушылардың белгілі бір білім беру саласында білім, білік, дағды қалыптастыру; балаларды іс-әрекет тәсілдеріне үйрету болып табылады. Мақсаттарды тұжырымдауда болашақ нәтиже де, оны іске асыру жөніндегі қызметтің сипаты да ұсынылуы тиіс;

мақсаттарды нақтылайтын міндеттер өз жиынтығында оны кеңейтпеу немесе ауыстыру емес, мақсаттарды толық ашуы тиіс);

- бағдарламаны іске асырудан күтілетін нәтижелер және оларды тексеру тәсілдері (күтілетін нәтижелердің сипаттамасы сипаттама түрінде ғана емес, диагностикалық нысанда да, яғни бұл нәтижелерді тіркеуге және өлшеуге болатындай етіп ұсынылуы тиіс);

- бағдарламаны іске асырудың ұзақтығы мен кезеңдері (бағдарламаны іске асыру қандай мерзімге есептелгенін көрсету қажет; қанша кезеңдерді қамтиды);

- сабақтың түрі мен режимі (түсіндірме жазбада сабақтың қандай түрлерін қолдану ұйғарылатыны көрсетілуі тиіс; әр сабақтың ұзақтығы мен күніне сабақ санын көрсету қажет)

3. Оқу-тақырыптық жоспары мыналарды қамтуы тиіс:

- берілген ретпен орналасқан оқылатын тақырыптар тізімі;

- әр тақырыпқа бөлінген сағат саны (теориялық және практикалық сабақтар сағаттарын көрсете отырып);

- сабақтардың мақсаты;

- әр тақырып бойынша сабақ түрі.

Оқу-тақырыптық жоспарды кесте түрінде ұсынған жөн.

4. Бағдарламаның әдістемелік қолдауы мыналарды қамтиды

- оқу сабақтарын ұйымдастыру тәсілдері мен әдістерінің сипаттамасы;

- техникалық жабдықтау;

- әдістемелік жаратандыру;

- әрбір тақырып немесе бөлім бойынша жұмыстың қорытындысын шығару нысандары.

формы подведения итогов работы по каждой теме или разделу.

5. Бағдарламаны апробациялау нәтижелері.

6. «Жалпы талаптар және библиографияны құрудың ережелері» талаптарына сәйкес сілтемелер.

II. Оқу-әдістемелік құралдар.

Оқу құралы оқулыққа қосымша ретінде қарастырылады. Оқу құралы барлық пәнді емес, үлгі бағдарламаның бір бөлігін (бірнеше бөлімдерін) ғана қамтуы мүмкін. Оқулықтан айырмашылығы, оқу құралы тек қана сыннан өткен, жалпыға танылған білім мен ережелерді ғана емес, сондай-ақ белгілі бір мәселе бойынша түрлі пікірлерді де қамтуы мүмкін.

Оқу құралы оқу-әдістемелік материалдардың әртүрлі түрлерін қамтуы мүмкін: баспа басылымдары, сандық білім беру құралдары, оқытуға арналған мамандандырылған интернет-сайттар және т. б.

Оқу-әдістемелік құралдарды әзірлеу кезінде пәннің/пәннің ерекшелігін ескеру қажет.

1. Оқу құралы, әдетте, оқу жоспарларының пәні/пәні, оның ішінде аймақтық компонент бойынша әзірленеді.

2. Оқу құралының атауында пәннің/ пәннің атауы болуы тиіс.

Инновациялық оқыту әдістерін қолданатын оқу құралдарына басымдық беріледі

Оқу-әдістемелік құрал құрылымы:

1. Титул парағы құжаттың мұқабасы болып табылады және келесі мәліметтерді қамтуы тиіс.

- жоғары тұрған ұйымның атауы;

- жұмыс орындалған ұйымның атауы;

- оқу-әдістемелік құралдың атауы;

- тақырыбы (пән/пән бойынша);

- автор (немесе авторлық ұжым) туралы мәліметтер: лауазымы, тегі, аты-жөні, біліктілік санаты;
- елді мекен және жұмысты орындау жылы.

2. Мазмұны:

- кіріспе;
- бөлімдердің, бөлімшелердің, пункттердің барлық тарауларының атаулары (егер олардың атаулары болса);
- қорытынды;
- пайдаланылған әдебиеттер тізімі;
- қосымшалар (болған жағдайда).

3. Кіріспе зерттелетін мәселенің жай-күйін, таңдалған тақырыптың проблемалары мен өзектілігін, зерттеулердің мақсаттары мен міндеттерін, зерттеу объектісі мен мәнін, қолданылатын әдістерді, әдістемелер мен технологияларды, практикалық маңыздылығын бағалауды қамтуы тиіс. Енгізу көлемі 3-4 беттен аспауы тиіс.

4. Құжаттың негізгі бөлігі келесіні қамтуы тиіс:

- таңдалған тақырыпты негіздеу (зерттеу бағыттары);
- теориялық немесе эксперименттік зерттеулер процесі;
- қойылған міндетті шешудің толықтығын бағалауды қамтитын зерттеу нәтижелерін қорытындылау және бағалау.

5. Қорытындыда орындалған зерттеулердің нәтижелері бойынша қысқаша қорытындылар және қойылған міндеттерді шешудің толықтығын бағалау болуы тиіс.

6. Пайдаланылған әдебиеттер тізімі (әдебиеттер, сайттар және т.б.) «Библиографияны құрастырудың жалпы талаптары мен ережелері» ережесіне сәйкес құрастырылуы және әдеби көздер туралы библиографиялық мәліметтерді қамтуы тиіс.

7. Қосымшалар.

Қосымшаға келесі енгізілуі мүмкін:

- көмекші сипаттағы суреттер;
- жұмысты орындау процесінде әзірленген нұсқаулықтар мен әдістемелер;
- қосалқы сандық деректер кестесі.

Жұмыс мазмұндаудың бірыңғай стилі, сондай-ақ орфографиялық, синтаксистік, стилистикалық сауаттылықты сақтай отырып, қисынды түрде ұсталуы тиіс.

III. Әдістемелік ұсынымдар – практикаға оқыту мен тәрбиелеудің тиімді әдістерін енгізу бойынша қысқаша және нақты тұжырымдалған ұсынымдар кешені бар әдістемелік басылымдар. Әдістемелік басылымдар білім беру мекемелерінің, жекелеген педагогтардың тәжірибесін зерделеу және жинақтау негізінде әзірленеді; білім беру мақсаттарына қол жеткізу үшін әртүрлі әдістемелік құралдарды қолдану ережелері мен рәсімдерін анықтайды. Олар қандай да бір тақырыпты зерделеу, сабақ өткізу, іс-шаралар тәртібін, логикасы мен акценттерін анықтайтын ерекше құрылымдалған ақпарат болып табылады.

Әдістемелік ұсынымдардың міндеті – белгілі бір қызмет түріне (оның ішінде іс-шараға) қатысты неғұрлым тиімді, ұтымды нұсқаларды, іс-әрекет үлгілерін насихаттау. Әдістемелік ұсынымдарда міндетті түрде бір немесе бірнеше нақты істерді ұйымдастыру және өткізу бойынша нұсқау болады, олар практикада сипатталатын әдістемені бейнелейді.

Әдістемелік ұсынымдар тәжірибе негізінде жасалған бір немесе бірнеше жеке әдістемелердің ашылуын қамтиды. Олардың міндеті-белгілі бір қызмет түріне (оның ішінде іс-шараға) қатысты неғұрлым тиімді, ұтымды нұсқаларды, іс-әрекет үлгілерін ұсыну. Әдістемелік ұсынымдарда әдістемені практикада көрсететін бір немесе бірнеше нақты істерді ұйымдастыру және өткізу жөніндегі нұсқау міндетті түрде қамтылған.

Әдістемелік ұсынымдардың нақты мекен-жайы болуы тиіс (олардың кімге арналғанын көрсету: педагогтарға, ата-аналарға, әдіскерлерге, ұйымдастырушы-

педагогтарға, сынып жетекшілеріне және т.б.). Осыған сәйкес терминология, стиль, әдістемелік ұсыныстардың көлемі регламенттеледі.

Әдістемелік ұсынымдардың құрылымы:

1. Титулдық парақ.
2. Рецензия (сыртқы, ішкі).
3. Мазмұны.
4. Кіріспе (түсіндірме жазба).
5. Негізгі бөлім.
6. Қорытынды.
9. Пайдаланылған әдебиеттер тізімі.
10. Қосымша (қосымша материал).

Титулдық парақта

- мекеменің атауы (төмен бағыныстылық тәртібімен);

- атауы;

- автордың тегі, аты, әкесінің аты;

- қала атауы;

- әзірленген жылы белгіленуі тиіс.

Екінші парақтың жоғары жағында аңдатпа келтіріледі.

- қаралатын мәселелердің мәні;

- осы әдістемелік ұсынымдардың мақсаты (қандай көмек және осы жұмысты кімге көрсетуге арналған);

- ұсынымдардың негізіне алынған практикалық тәжірибе көзі (қандай тәжірибе негізінде осы әдістемелік ұсынымдар әзірленгенін көрсету);

- ұсынылатын әдістемелік өнімнің түрін қолданудың ықтимал салаларында (гуманитарлық білімнің қандай салаларында осы ұсынымдар пайдаланылуы мүмкін).

IV. Әдістемелік әзірлемелер – педагогке көмек ретінде оқу-әдістемелік басылымның бір түрі, ол оқу сабақтарын, сабақты, іс-шараларды өткізудің логикалық құрылымдалған және егжей-тегжейлі сипатталған барысы бар. Іс-қимыл реттілігін сипаттаумен қатар педагог қойған мақсаттар мен оларға қол жеткізу құралдарының, күтілетін нәтижелердің сипаттамасын қамтиды, тиісті әдістемелік кеңестермен сүйемелденеді.

Әдістемелік әзірлемелер – бұл оқытудың формалары, құралдары, әдістері, заманауи педагогикалық технологиялардың элементтері немесе сабақтың нақты тақырыбына, оқу бағдарламасының тақырыбына, жалпы бағдарламаны оқытуға қатысты оқыту және тәрбиелеу технологиясының өздері ашатын басылым.

Әдістемелік әзірлемелер жеке және ұжымдық жұмыс болуы мүмкін.

Әдістемелік әзірлемелер:

- нақты сабақты әзірлеу;

- сабақтар сериясын әзірлеу;

- бағдарлама тақырыбын әзірлеу;

- оқыту мен тәрбиелеудің жаңа формаларын, әдістерін немесе құралдарын сипаттау (сөздіктер, анықтамалықтар, альбомдар, плакаттар, оқу карталары, кестелер, схемалар, бейнефильмдер, дыбыс жазбалары, ақпараттық-коммуникациялық технологиялар құралдары және т. б.);

- білім берудің заманауи мақсаттарына жетуге ықпал ететін практикалық тапсырмалар мен жаттығулар жинағы;

- диагностикалық материалдар (жиынтығы) және оларды пайдалану жөніндегі нұсқаулық пакеті.

Әдістемелік әзірлеменің жалпы құрылымы:

1. Кіріспе.
2. Негізгі бөлігі.
3. Қорытынды.
4. Әдебиеттер.
5. Қосымшалар.

1. Әдістемелік әзірлеменің атауы

Мәтіннің барынша ақпараттық бөлігі, әдістемелік әзірлеменің тақырыбын көрсететін сөздік тұжырым.

Өзінің сипаты бойынша әдістемелік әзірлеменің атауы педагогтың білім беру қызметінде алған негізгі нәтижесін және өндеуде қолданылатын педагогикалық құралдарды (әдістемелік құралдар, тәсілдер, ... нысандары) ашуы тиіс.

2. Кіріспе

Енгізу барысында келесі аспектілерді көрсету орынды:

Жұмыстың өзектілігі.

Ұсынылған тақырыптың өзектілігін негіздеу үшін кіріспеде мынадай сұрақтарға жауап беру қажет: Сіз бұл тақырыпты неге таңдадыңыз және оның білім мазмұнындағы орны қандай, Сіздің педагогикалық тәжірибеңіз, сіздің қызметіңізде немесе балалардың оқу қызметінде қандай қиындықтар (проблемалар, қайшылықтар) пайда болады. Бұл сұрақтарға жауап Сіздің педагогикалық тәжірибеңіз, шығармашылық табысыңыздың практикалық маңыздылығын атап өтуге мүмкіндік береді.

Әдістемелік әзірлеудің мақсаты мен міндеттері.

Әдістемелік әзірлеудің мақсаты - білім беру үдерісінде қол жеткізуге тиіс негізгі нәтиже: қарама-қайшылықты жеңудің нәтижесі болып табылатын жаңа жағдайлар, яғни, мәселеде көрініс тапқан.

Педагогикалық қызметтің негізгі идеясы.

Өзінің кәсіби қызметінің өзіндік талдауы негізінде инновациялық тәжірибені әдістемелік әзірлеудің негізгі педагогикалық идеясын, оның құрамдас бөліктерін сипаттаңыз (бұл сіздің кәсіби ұстанымыңызға жауап беретін озық педагогикалық тәжірибенің бейімделген немесе жаңа идеялары мен технологиялары болуы мүмкін). Қысқаша түрде сіздің жұмыс жүйесінің негізінде жатқан негізгі теориялық ережелерді көрсетіңіз.

Педагогтің инновациялық тәжірибесін әдістемелік әзірлеудің жаңашылдығы.

Жаңашылдық ұғымы инновациялық тәжірибені әдістемелік әзірлеуде қарастырылатын алынған (күтілетін) нәтижелердің ғылыми әдебиетте бар және көрсетілген нәтижелердің айырмашылығын білдіреді.

Жаңалықтың үш дәрежесі бар:

1. Әдістемелік әзірлеу қандай да бір теориялық ережелерді немесе практикалық ұсыныстарды нақтылайды.
2. Әдістемелік әзірлемелер қандай да бір теориялық жағдайларға немесе практикалық ұсыныстарға жаңа элементтерді толықтырады, дамытады, енгізеді.
3. Әдістемелік әзірлеу қағидатты жаңа идеяларды, тұжырымдамаларды, тәсілдерді, ұсынымдарды бейнелейді және жаңалықтың неғұрлым жоғары дәрежесімен ерекшеленеді.

Ұсынылатын көлем-2 бетке дейін А-4.

3. Негізгі бөлігі

Негізгі бөлім екі және одан да көп бөлімнен тұруы мүмкін.

Бірінші бөлімде инновациялық педагогикалық тәжірибенің негізгі идеясы егжей-тегжейлі сипатталады. Тұжырымдамаларды, теорияларды, технологияларды әзірлеуші ғалымдарға сілтеме жасай отырып, терең психологиялық-педагогикалық негіздеме беріледі.

Алға қойылған міндеттер негізінде өзінің педагогикалық қызметінің мазмұны ашылады, өзінің педагогикалық идеяларын іске асыру бойынша педагогикалық қызметтің технологиялары көрсетіледі.

Сонымен қатар, сипаттама беру ұсынылады:

- білім берудің заманауи әдістері мен тәсілдері;
- тәрбиеленушілердің шығармашылық қызметін ұйымдастыру;
- педагогикалық идеялар мен бастамалар;
- оқытудың жаңа әдістері мен технологиялары;
- ақпараттық технологияларды пайдаланудың нәтижелі заманауи тәсілдері мен әдістерін.

Негізгі бөлімнің әрбір бөлімінің соңында тәжірибені іске асыру кезінде неғұрлым жоғары нәтижелер алуға мүмкіндік бергендігі туралы қорытындылар мен қорытындыларды тұжырымдау қажет

Ұсынылатын көлем-жұмыстың жалпы көлемінің жартысынан кем емес.

Әдістемелік әзірлемелердің негізгі бөлігі бөлімдер мен бөлімшелерге бөлінуі мүмкін.

Оларға араб цифрларымен белгіленетін реттік нөмірлер беріледі. Мәтіндегі бөлімдердің атаулары тақырып түрінде ресімделеді. Бөлімнің тақырыбы бас әріптермен, 14 қаріппен, қалың болып теріледі, ортасына орналастырылады. Негізгі мәтін тақырыпшадан бос жолмен бөлінеді. Кіші бөлімдердің тақырыптары абзацтан басталады. Тақырып соңында нүкте қойылмайды. Тақырыптарды сызу керек емес. Әрбір бөлім жаңа парақтан бастау ұсынылады.

4. Қорытынды.

Қорытындыда әдістемелік әзірлемелердің өнімділігін бағалау және тұжырымдар тұжырымдалады, оны Сіздің педагогикалық қызметіңіздің нәтижелерін өзіндік талдау негізінде жүзеге асыруға болады.

Мысалы:

- тәрбиеленушілердің практикалық іскерліктерін меңгерудегі білім сапасындағы өзгерістер;
- тәрбие деңгейіндегі өзгерістер;
- пәнге қызығушылықты дамытудағы өзгерістер және т. б.

Пайдаланылған жұмыс түрін қолданудың мәні.

Басқа тәрбиешілердің жұмыс тәжірибесінде әдістемелік әзірлемелерді қолдану мүмкіндігі.

5. Әдебиет.

Пайдаланылған деректер туралы мәліметтер «Құжаттың библиографиялық сипаттамасы: жалпы талаптар және құрастыру ережелері» талаптарына сәйкес келтіріледі. Әрбір дереккөз оның атауына сәйкес әліпбилік ретпен қатаң түрде көрсетіледі және нөмірленеді.

Тізімге тек жұмыста қолданылған (дәйексөз келтіріліп, оларға сілтеме жасалады немесе егер бұл кіріспеді көрсетілсе, автордың тұжырымдамасын қалыптастыру кезінде бастапқы нүкте ретінде қызмет еткен).жұмыстар ғана енгізіледі.

Тізімге оқылған, бірақ жұмыста пайдаланылмаған кітаптарды; авторға таныс емес, атауын кітапхана каталогынан немесе басқа кітаптардағы библиографиядан жазып алған шығармаларды енгізуге болмайды. Бұл ғылыми ықылассыздық ретінде бағаланады.

6. Қосымшалар.

Қосымшаға жұмыстың негізгі мәтінде әр түрлі себептермен келтірілмеген материалды енгізу ұсынылады: әдебиеттен алынған немесе әдістемелік әзірлеменің авторы дербес жасаған кестелер, схемалар, графиктер, диаграммалар, карталар, атаулы, тақырыптық немесе географиялық көрсеткіштер, терминдер сөздігі, фотосуреттер, ксерокөшірмелер, суреттер.

Қосымша беттері жұмыстың толассыз нөмірленуін жалғастырады. Қосымшаның өзі араб цифрларымен нөмірленеді, оған мәтіннің тиісті фразасының соңында сілтеме жасауға болады.

Қосымшалар ретімен араб цифрларымен нөмірленеді, мысалы, «1-қосымша», «2-қосымша» және т. б.